

آشنایی با نرم افزارهای کتابخانه‌ای

تألیف :

داود محمدی فرد

۱۳۸۴

محمدی، فرد داود، ۱۳۵۲ -

آشنایی با نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای / تألیف: داود محمدی فرد. تهران: چاپار : لنجوان،

۱۳۸۲.

۱۲۹ ص: مصور، جدول.

ISBN 964-7790-31-7: ۲۵۰۰۰ ریال

چاپ: فیلی: تکوک زرین، ۱۳۸۱.

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. کتابدارای - برنامه های کامپیوتری. الف. عنوان.

۰۲۵/۳۰۲۸۵۵۷۲

م ۳/ب ۹۳/۷۸۷۶۷۸

۱۳۸۲

کتابخانه ملی ایران

۱۹۱۱۸-۸۴م

تهران: ۸۸۸۹۹۶۸۰ - ۰۹۱۲۱۹۶۰۲۱۴

مرکز پنخش: شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات کتابداری چاپار

آشنایی با نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای

تألیف: داود محمدی فرد

صفحه‌آرایی: موسسه علم روز

چاپ اول: تابستان ۱۳۸۲

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت با لوح فشرده ۲۵۰۰ تومان

ISBN 964-7790-31-7

شابک ۹۶۴-۷۷۹۰-۳۱-۷

فهرست مطالب

پیشگفتار

فصل اول - تعاریف مقدماتی

۱۳	نرم افزار کتابخانه‌ای
۱۴	تعاریف مقدماتی در ذخیره اطلاعات
۱۴	کاراکتر
۱۵	رکورد
۱۶	شماره رکورد
۱۶	فیلد
۱۶	فایل اطلاعاتی
۱۷	بانک اطلاعاتی
۱۹	معماری نرم افزار
۲۰	الگوهای استفاده از نرم افزار کتابخانه‌ای
۲۰	الگوی Multi server - Multi client
۲۱	الگوی Single Server - Multi client

فصل دوم - ورود و تصحیح اطلاعات

۲۳	ورود تصحیح و حذف اطلاعات مدارک
	امکان بانک مرتبط سرعنوان‌های موضوعی
۲۹	امکان ورود و تصحیح اطلاعات ثبت مدارک
۲۹	امکان تصحیح اطلاعات کاربرگه مدارک

۳۱	امکان حذف رکورد اطلاعاتی
۳۳	گزارشات تخصصی
	فصل سوم - مدیریت امانت و اطلاعات اعضا
۳۷	ورود و تصحیح اطلاعات اعضا
۳۸	میز امانت
۴۱	دیرکرد و جریمه
۴۲	امکان صدور اطلاعیه دیرکرد
۴۳	گزارشات و نمودارهای میز امانت
۴۴	انواع نمودارها
۴۷	تولید بارکد اعضا و ثبت
	فصل چهارم - جستجو و مدیریت سیستم
۴۹	جستجو
۵۰	انتخاب عملگر در جستجو
۵۴	انواع جستجو در یک نرم افزار کتابخانه‌ای
۵۵	ذخیره نتیجه جستجو
۵۵	انجام عملیات بر روی لیست نتیجه جستجو
۵۵	امکان تهیه لیست دلخواه از نتایج جستجو
۵۵	تازه‌های کتابخانه
۵۵	امکانات دیگر بخش جستجو
۵۷	سرویس مدیریت نرم افزار
۵۸	ایجاد پایگاه اطلاعات جانبی
	فصل پنجم - امکانات پیشرفته در نرم افزارهای کتابخانه‌ای
۶۱	الف) بخش دسترسی عمومی و پیوسته به اطلاعات کتابخانه (OPAC)
۶۱	جستجو
۶۳	خدمات برای مراجعه کنندگان
۶۴	فهرست ویژه کودکان و نوجوانان
۶۵	سرویسهای راه دور
۶۷	ب) بخش مدیریت نشریات ادواری

۷۰	پیگیری
۷۱	گزارشات
۷۲	ج) قسمت فراهم‌آوری و سفارشات مواد
۷۴	اطلاعات کارگزار
۷۴	سفارش
۷۸	دریافت
۷۹	پیگیری
۸۰	گزارشات
فصل ششم - معرفی خصوصیات نرم‌افزارهای کتابداری موجود در بازار	
۸۵	نرم‌افزار تحقیقاتی کتابداری کاوش
۸۷	نرم‌افزار گنجینه
۹۲	نرم‌افزار مدیریت پایگاه‌های اطلاعاتی «نوسا»
۱۰۰	نرم‌افزار شرکت پارس آذرخش
۱۰۲	نرم‌افزار جامع اطلاع‌رسانی ماوا
۱۰۸	نرم‌افزار CDS/ISIS
فصل هفتم - آشنایی با گرافیک کامپیوتری و کاربردهای آن	
۱۱۱	مزایای استفاده کامپیوتر در زمینه گرافیکی
۱۱۳	اجزاء تصویر
۱۱۳	تفکیک پذیری تصویر
۱۱۴	عمق رنگ با کیفیت بیتی تصویر
۱۱۴	فایل‌های گرافیکی
۱۱۵	قالب شبکه بندی شده Raster
۱۱۵	قالب برداری (Vector representations)
۱۱۵	کاربردها مزایا و معایب قالبها
۱۱۷	نرم‌افزارهای گرافیکی
۱۱۷	ابزارهای عمومی در نرم‌افزارهای گرافیکی
۱۱۸	آشنایی با نرم‌افزار Photoshop
۱۱۹	آشنایی با ابزار پنج گانه در Photoshop
۱۱۹	معرفی ابزارهای Tools Box در Photoshop

- ۱۱۹ ابزارهای نقاشی
 ۱۲۱ ابزارهای ویرایش
 ۱۲۲ ابزارهای انتخاب

فصل هشتم - آشنایی با ورود و خروج تصاویر از کامپیوتر

- نحوه ورود تصاویر گرافیکی به کامپیوتر
 ۱۲۷ اسکنر
 ۱۲۷ انواع اسکنر
 ۱۲۷ اسکنر تخت
 ۱۲۸ اسکنر غلتکی
 ۱۲۸ اسکنر دستی
 ۱۲۹ عوامل موثر در اسکنرها
 ۱۲۹ عمق یثی
 ۱۲۹ تفکیک پذیری در اسکنر
 ۱۲۹ تراکم
 ۱۳۰ امکانات نرم افزاری اسکنرها
 ۱۳۰ روشهای به کارگیری اسکنر
 ۱۳۰ نکات مهم در اسکن کردن تصاویر
 ۱۳۱ نحوه خروج تصاویر و طرحهای گرافیکی از کامپیوتر
 ۱۳۱ انواع وسایل خروجی
 ۱۳۱ چاپگر
 ۱۳۳ پلاتر
 ۱۳۴ خروجی میکروفیلم
 ۱۳۴ چاپگر تصویر نشان

فصل نهم - آشنایی با نرم افزارهای نشر رومیزی و صفحه‌آرایی

- نشر رومیزی
 ۱۳۵ ابزارهای لازم در نشر رومیزی
 ۱۳۶ نرم افزارهای واژه پرداز و نشر رومیزی
 ۱۳۶ مزایای استفاده از کامپیوتر در امور تایپ و چاپ متون
 ۱۳۷ معرفی نرم افزارهای نشر رومیزی معروف

۱۳۸	اجزاء مهم محیط WORD
۱۳۹	قواعد تایپ در نشر رومیزی
۱۴۰	اجزاء مهم قلم
۱۴۱	ذخیره متن
۱۴۱	ایجاد فایل جدید
۱۴۱	بازنمودن فایل
۱۴۱	ترازنمودن متن
۱۴۲	انواع ترازهای معمول
۱۴۲	بلوک و عملیات مربوط به آن
۱۴۳	پیش نمایش چاپ
۱۴۴	معرفی کلیدهای محیط پیش نمایش چاپ در محیط Word
۱۴۶	رسم اشکال گرافیکی و افزودن تصاویر گرافیکی به متن
۱۴۷	معرفی ابزارهای گرافیکی در Word
۱۴۸	ایجاد جدول و نمودار

پیشگفتار

کتاب حاضر شامل مجموعه مباحثی است که برای استفاده دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی در درس آشنایی با نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای تهیه و تدوین شده است در این کتاب بر ابزارها و نرم‌افزارهایی تأکید شده که در مدیریت منابع کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

سعی شده مطالب به گونه‌ای تدوین شود که دانشجو پس از یادگیری مفاهیم پایه و مقدماتی در نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای با مباحث پیشرفته این حوزه نیز آشنا شود. و در پایان خود به ارائه نظرات جدید در این زمینه بپردازد.

از آنجائی که در کتابخانه‌های امروزی به میزان زیادی از نرم‌افزارهای کتابخانه‌ای در مدیریت اطلاعات استفاده می‌شود، لذا یادگیری مطالب این کتاب برای کتابداران و دانشجویان می‌تواند به حرفه‌ای شدن آنها کمک زیادی نماید. برای یادگیری بهتر، توصیه می‌شود مطالب این کتاب، با تمرینات عملی همراه باشد. همچنین همراه کتاب لوح فشرده آموزش نیز عرضه شده که می‌تواند به یادگیری عملی کمک نماید.

لازم به توضیح است از آنجائی که این کتاب مطابق استاندارد حمایت کتابداری و اطلاع‌رسانی مورد حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه شده است. لذا به منظور رعایت استاندارد، بخشی از کتاب به معرفی ابزارها و نرم‌افزارهای مربوط به تهیه و آماده‌سازی کتاب اختصاص یافته است. امید که این اثر مورد استفاده دانشجویان قرارگیرد و شروع خوبی برای وارد شدن آنان به مباحث جدید اطلاع‌رسانی و کتابداری باشد.

با آرزوی موفقیت دانشجویان و کتابداران عزیز